

ਫਾਲਜ਼, ਜੇ,

ਰੋਸ਼ਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰਾ,

1955 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 9ft

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1372 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 32(2)— ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਪਰੇਡ 'ਤੇ
 -----1955 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ — ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ
 ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਕਤੂਬਰ, 28 -----777-777 "7 7 77 -----
 * (1) 1953 PLR 224

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਬੂਤ - ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦਾ ਸਬੂਤ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੇਡਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਫਿਰ ਜ਼ਿਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਧਾਰਾ 30 ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਪਲਵਲ, ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਪੀਸੀ ਪੀਡਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਹਾ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਇਹ ਅੱਠ ਅਪੀਲਾਂ ਹਨ, ਜੇ. ਰੋਸ਼ਨ, ਜਾਗੋ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
 i ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 30, ਪਲਵਲ (ਗੁੜਗਾਓ) ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 395, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 109 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਛੇ-ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਕੈਤੀ 4 ਅਗਸਤ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

Roshan 1953, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਹੇਠਲੀ
 The State ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਗਸਤ, 1954,
 Falshaw, J. ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੀ ਨੋਵੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ
 ਇਸਤਰਾਸਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ
 ਦੇ ਬਾਅਦ.

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 10 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੋਹ ਨੇ ਬਖਤਾਵਰ ਪੀਡਬਲਯੂ ਦੇ ਘਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਘਟੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕੂ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਬਖਤਾਵਰ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., 1 ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਓਰਾ ਤੋਂ 61 ਮੀਲ ਦੂਰ ਜਾਟੂਸਾਨਾ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਗਿੱਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਸਤਾ ਔਖਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 5.15 ਵਜੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਸਵੇਰੇ 6.30 ਵਜੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਖਤਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਛੇ ਖਰਚੇ ਹੋਏ ਕਾਰਤੂਸ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਏ। ਇੱਕ ਟਰੈਕਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਠ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਟਰੈਕ ਰੇਵਾੜੀ ਅਤੇ ਝੱਜਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਫਰ ਲਬੇ ਖੂਹ ਤੱਕ ਲਭੇ ਗਏ। ਫਿਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰ ਜੋ ਉਸ ਮੌਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਝੱਜਰ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੂੰਘੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਨ। ਫੜਿਆ. ਕਾਰ ਦਾ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਐਨ.ਜੀ. 1166 ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਚੋਰੀ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਅਤੇ 21 ਅਗਸਤ, 1953 ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

Roshan

v.

The State

Falshaw, J.

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਖਤਾਵਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰਭੂ ਸਿੰਘ ਪੀ ਡਬਲਯੂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗਰੇਹ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸੀ।

ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਸਿਰੀ ਚੰਦ, ਬਖਤਾ ਯੁੱਧ ਦਾ ਭਤੀਜਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 13 ਅਤੇ 14 ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਹੱਥ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਗਮਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ 2, ਸੂਰਜ ਮੱਲ ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ ਜੱਗੂ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦਾ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੁਟੇਰੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਗਏ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਕੋਈ ਚੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਨੌਰਾ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾ ਜਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਟਾਰਚਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਟ੍ਰੈਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਠ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਂਗਈ ਨਾਮਕ ਦੋ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Roshan
v.
The State

ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਰੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਗੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ 17 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਪਛਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

Falshaw, J. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ 'ਤੇ ਹਾਲੈਂਡ ਗਿਆ ਸੀ।
^ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰੀਡਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਛਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ (2) ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਜਾਂ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਪੈਸੇ, ਮਾਲ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਸੀਦ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ; ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ v; ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਪਰੇਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਕਾਰਡ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਈਟਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਜਾਂ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Roshan
v.
The State

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਸੀ ਜੋ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੜ-ਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਦਾ Falshaw, J. ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 (2) 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਮੁਨੀਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇਸ ਹੈ

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ (1), ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅਤੇ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਸੈਕਸ਼ਨ 32(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਵੇਂ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਾਊਂਡਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਸਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ * ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਗਸਤ, 1947 ਵਿਚ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀ

(1) ਏ.ਜੇ.ਏ. 1925 ਸਾਰੇ. 413

Roshan

v.

The State

ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੱਟ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਜਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Falshaw, J. ਕਿ ਕੀ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਦੇ ਤੰਬੂਆਂ ਦਾ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਬੰਧ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਚੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫਿਰ ਜਿਹੜਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਿਊਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੈਮੀਕਲ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਰਣਨ ਹੈ, ਜੋ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਪਛਾਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਕਰਿਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Roshan

v.

The State

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਕਟਰ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ Falshaw, J. ਹਾਜ਼ਰੀ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਮਿਟਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਿਆਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਰੇਡਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਕੇਸ, ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਪਰੇਡ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਨੰਬਰ⁴ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਕੈਤਾਂ ਨੂੰ ਡਕੈਤੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੈ। 21 ਅਗਸਤ, 1953 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ।

Roshan
v.
The State

ਕਿ ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਸਨੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ Falshaw, J. ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗਹਿਣੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਮਿਥ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨਾਲ ਦੋ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਬਦਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਸੀ।

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਉਸ ਗਵਾਹ ਪਰਭੂ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇੰਨਾ ਗੈਰ - ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 24 ਅਗਸਤ ਦੇ ਗਹਿਣੇ

ਪੀ. 3 ਅਤੇ ਪੀ 6 ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਚੰਗੇ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਚੋਰੀ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ - ਪਰਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ 'ਤੇ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਹੋਰ ਗਹਿਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਗਹਿਣੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਵੀ, ਪੀ. 3 ਅਤੇ ਪੀ. 6, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਮੈਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ

Roshan

v.

The State

ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਡਕੈਤੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 412 ਅਧੀਨ ਕੇਸ Falshaw, J. ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜਗਮਾਲ, ਸੂਰਜ ਮੱਲ ਅਤੇ ਜੱਗੂ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਸ. 1 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ, ਕੇਵਲ ਸੂਰਜ ਮੱਲ ਅਤੇ ਜੱਗੂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਜਗਮਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨਾਖਤ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਥਾਣਾ ਨੰਬਰ 38 ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਭੰਡਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਮਾਣਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਬਹੁਤਾ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਛੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਨਹੀਂ, ਅੱਠ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋ ਗਵਾਹ ਜੋ

Roshan
v.
The State

Roshan o. The State
Falshaw, J.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਇੱਕ ਸੁਨਿਆਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਸੁਨਿਆਰੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 1 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਖਰਚੇ ਹੋਏ ਕਾਰਟ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੋਲੀ ਇਸ ਤੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਸਤੌਲ

ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਨਾਖਤ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਪੀ. 8 ਅਤੇ ਪੀ. 9, ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 29 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰੇਡਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਕੋਲ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇਖਣ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ

oc ਮੁਦਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੀਵਾ ਬਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਮਸ਼ਾਲਾਂ ਵੀ ਵਰਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਗਵਾਹ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਣ Falshaw, J. ਦੀ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕੂ ਕੀਮਤੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੇ ਇਰਾਦੇ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੀੜਤ, ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਗਵਾਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ - ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। . ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਤੋਂ 412 ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਮੈਂ ਰੋਸ਼ਨ, ਜੱਗੋ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ